

HRVATSKI SABOR

1123

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

Proglašavam Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 19. srpnja 2001.

Broj:01-081-01-2395/2
Zagreb, 24. srpnja 2001.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O TRŽIŠTU NAFTE I NAFTNIH DERIVATA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Energetske djelatnosti: proizvodnja naftnih derivata, transport nafte naftovodima i drugim oblicima transporta, transport naftnih derivata produktovodima i drugim oblicima transporta, trgovina na veliko naftnim derivatima, trgovina na malo naftnim derivatima, skladištenje nafte i naftnih derivata, obavljaju se kao tržišne djelatnosti.

Članak 2.

(1) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenja utvrđena Zakonom o energiji.

(2) U ovom se Zakonu koriste i izrazi koji u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. nafta – smjesa ugljikovodika prirodnog podrijetla,

2. naftni derivati – proizvodi dobiveni iz nafte (motorni benzini, dizelska goriva, sve vrste ulja za loženje, ukapljeni naftni plin, gorivo za mlazne motore, sve vrste petroleja, bitumeni i naftni koks),

3. pregovorni pristup treće strane – način pristupa sustavu u kojem vlasnik sustava ili operator i treća strana pregovaraju oko komercijalnih uvjeta pristupa sustavu,

4. skladištenje nafte i naftnih derivata - skladištenje nafte i naftnih derivata na propisani način u posebnim prostorima za vlastite potrebe (proizvođači, potrošači), i/ili sa svrhom trgovanja, i/ili sa svrhom iznajmljivanja,

5. standardi kakvoće naftnih goriva - važeće norme propisane od strane nadležnih državnih tijela,

6. trgovina na veliko naftnim derivatima – kupnja naftnih derivata radi daljnje prodaje trgovcima na malo, industrijskim, trgovačkim i profesionalnim korisnicima i ustanovama te drugim trgovcima na veliko i posredovanje u kupnji, odnosno prodaji naftnih derivata za treće osobe,

7. trgovina na malo naftnim derivatima - kupnja naftnih derivata radi daljnje prodaje stanovništvu za osobnu potrošnju ili uporabu u kućanstvu i posredovanje u kupnji, odnosno prodaji naftnih derivata za treće osobe.

II. OBAVLJANJE DJELATNOSTI

Članak 3.

(1) Za izgradnju i korištenje objekata (postrojenja) u kojima se odvijaju postupci prerade i dorade nafte, kojima se dobivaju tekući i plinoviti proizvodi - naftni derivati te obavlja dorada nafte, objekata (sustava) za transport nafte (naftovodi) i transport naftnih derivata (produktovodi), skladišta nafte i skladišta naftnih derivata, energetski subjekt mora imati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti.

(2) Dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti energetski subjekt mora imati i za korištenje objekata za transport nafte drugim oblicima transporta te izgradnju i korištenje pripadajućih skladišta nafte, objekata za transport naftnih derivata drugim oblicima transporta te izgradnju i korištenje pripadajućih skladišta naftnih derivata, te izgradnju i korištenje objekata i uređaja za trgovinu na veliko naftnim derivatima i trgovinu na malo naftnim derivatima.

(3) Pored uvjeta propisanih Zakonom o energiji za dobivanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti, za izgradnju, rekonstrukciju i korištenje objekata iz stavka 1. i 2. ovoga članka potrebno je ispuniti tehničke i sigurnosne uvjete kao i posebne uvjete koji se odnose na zaštitu okoliša, propisane posebnim propisima.

(4) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na sabirno transportne sustave na proizvodnim poljima te skladišne sustave nafte na proizvodnim poljima.

Članak 4.

(1) Energetski subjekti ovlašteni za obavljanje djelatnosti transporta nafte naftovodom i djelatnosti transporta naftnih derivata produktovodom dužni su pravnim ili fizičkim osobama koje podnesu zahtjev za pristup transportnim sustavima, a ispunjavaju tehničke uvjete pristupa i priključenja sukladno posebnim propisima, omogućiti pristup na nepristran i razvidan način prema načelu pregovornog pristupa treće strane. Pregovorni pristup treće strane biti će temeljen na tarifi za transport nafte, odnosno naftnih derivata.

(2) Tarifu za transport nafte naftovodom i transport naftnih derivata produktovodom donosi Vijeće za regulaciju na prijedlog energetskog subjekta koji se temelji na:

- troškovima, koji će biti računati prema međunarodno prihvaćenoj praksi,
- pregovaranim ekonomskim i financijskim uvjetima,
- primjeni svake druge poznate metode ili kombinacije tih metoda.

(3) Energetski subjekti iz stavka 1. ovoga članka mogu odbiti pristup trećoj strani ako postoje tehnička ograničenja ili sigurnosna ograničenja ili imaju popunjene kapacitete naftovoda odnosno produktovoda.

(4) Energetski subjekti iz stavka 1. ovoga članka mogu odbiti pristup pravnim i fizičkim osobama iz država koje nisu potpisnice Ugovora o energetskej povelji.

(5) Osobi kojoj je odbijen pristup dostavlja se odluka o odbijanju u pisanom obliku s obrazloženjem.

(6) Osoba kojoj je odbijen pristup ili koja ima prigovore na uvjete pristupa utvrđene odlukom može podnijeti žalbu Ministarstvu.

Članak 5.

(1) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnosti: transport nafte naftovodima i drugim oblicima transporta, i transport naftnih derivata produktovodima i drugim oblicima transporta mogu svoje skladišne kapacitete dati u zakup radi obavljanja djelatnosti drugim pravnim i fizičkim osobama.

(2) Energetski subjekt iz stavka 1. ovoga članka dužan je u poslovnim knjigama i financijskim izvješćima posebno iskazivati računovodstvena stanja u svezi s davanjem skladišnih kapaciteta na korištenje drugim osobama i sastavljati konsolidirane financijske izvještaje.

(3) Stranka koja koristi skladišne kapacitete sukladno odredbi stavka 1. ovoga članka ima obvezu držanja operativnih rezervi.

Članak 6.

(1) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnosti transporta nafte naftovodima i drugim oblicima transporta i transporta naftnih derivata produktovodima i drugim oblicima transporta, moraju u Bilješkama uz financijske izvještaje navesti računovodstvene podatke za raspodjelu imovine i obveza, te prihode i rashode koji se primjenjuju pri sastavljanju temeljnih financijskih izvještaja.

(2) Energetski subjekti koji obavljaju djelatnosti transporta nafte naftovodima i drugim oblicima transporta i transporta naftnih derivata produktovodima i drugim oblicima transporta, moraju u financijskim izvještajima navesti svaku poslovnu promjenu u s njima povezanim ili priključenim trgovačkim društvima ili s trgo-vačkim društvima kojih je pretežiti dioničar ili držatelj udjela ista osoba koja je pretežiti dioničar ili držatelj udjela energetskog subjekta.

Članak 7.

(1) Cijene naftnih derivata određene su najvišom cijenom za proizvodnju i trgovinu na malo.

(2) Način utvrđivanja cijene naftnih derivata propisuje ministar.

Članak 8.

(1) Ministarstvo brine, nadzire i odgovorno je za sigurnu, redovitu i kvalitetnu opskrbu naftom i naftnim derivatima.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske može u slučaju poremećaja na domaćem tržištu radi neočekivanog ili neprekidnog manjka nafte i naftnih derivata, neposredne ugroženosti neovisnosti i jedinstvenosti države te velikih prirodnih nepogoda ili tehnoloških katastrofa ili neočekivanih i visokog rasta cijena nafte i naftnih derivata na svjetskom tržištu, pored mjera propisanih Zakonom o energiji propisati i sljedeće mjere:

- ograničenja maksimalne brzine vožnje javnim cestama,
- ograničenja vožnje motornim vozilima ili drugim sredstvima prijevoza koja za pogon koriste naftu ili naftne derivate,
- ograničenja plovidbe brodova i zrakoplova koji za pogon koriste naftu i naftne derivate,
- ograničenja radnog vremena postrojenja za opskrbu naftom i naftnim derivatima ili ograničenje dana kada su postrojenja za opskrbu naftnim derivatima otvorena,
- uspostavljanje kontrole trošenja obveznih zaliha nafte i naftnih derivata,
- nadzor cijena za potrošače koji obavljaju djelatnosti kao javne usluge.

III. OPERATIVNE REZERVE

Članak 9.

(1) Dobavljač nafte koja služi za proizvodnju električne ili toplinske energije, proizvođači i dorađivači naftnih derivata i kupci naftnih derivata dužni su osigurati operativne rezerve u količinama koje su jednake petnaestodnevnom prosječnim potrebama u prethodnoj godini, pod uvjetom da su u prethodnoj godini za svoje energetske potrebe koristili najmanje 25 tona nafte ili naftnih derivata.

(2) Operativne rezerve nafte i naftnih derivata koriste se radi zadovoljavanja potreba stanovništva, gospodarstva i tehnološkog procesa prerade, dorade, transporta i skladištenja nafte i naftnih derivata.

(3) Ministar će propisati način i uvjete za utvrđivanje, korištenje i obnavljanje operativnih zaliha nafte i naftnih derivata.

IV. NADZOR

Članak 10.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat i drugi nadležni inspektori prema posebnim propisima.

V. KAZNENE ODREDBE

Članak 11.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj energetski subjekt koji:

- ne dozvoli pristup transportnim sustavima protivno odredbama članka 4. stavka 1. i 3. ovoga Zakona,

- ne vodi poslovne knjige, sukladno odredbi članka 5. stavka 2. ili članka 6. stavka 1. ili članka 6. stavka 2. ovoga Zakona,

- ne drži operativne zalihe, sukladno odredbi članka 9. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se odgovorna osoba energetskog subjekta novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(3) Uz kaznu za prekršaj može se energetskom subjektu koji je počinio više prekršaja ili u roku godine dana ponavlja prekršaje iz stavka 1. ovoga članka izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja energetske djelatnosti do godine dana, a odgovornoj osobi energetskog subjekta izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja istih poslova do godine dana.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

Energetski subjekti dužni su osigurati petnaestodnevne zalihe najkasnije do 1. siječnja 2003.

Članak 13.

Energetski subjekti koji obavljaju djelatnost transporta nafte naftovodom i djelatnosti transporta naftnih derivata produktovodom dužni su u roku od 12 mjeseci od stupanja na snagu ovoga Zakona, uz suglasnost Vijeća za regulaciju odrediti tehničke uvjete za pristup pravnih i fizičkih osoba njihovim transportnim kapacitetima.

Članak 14.

Vlada Republike Hrvatske i ministar donijet će propise za čije su donošenje ovlašteni ovim Zakonom u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se od 1. siječnja 2002.

Klasa: 310-05/01-01/01

Zagreb, 19. srpnja 2001.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskog sabora

Zlatko Tomčić, v. r.